

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
КООПЕРАТИВНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
ІНСТИТУТ

за участю та підтримкою

Центральної спілки споживчих товариств України
Хмельницької обласної державної адміністрації
Управління освіти і науки Хмельницької облдержадміністрації
Хмельницької обласної спілки споживчих товариств
Об'єднання роботодавців Хмельницької області
Союзу промисловців і підприємців Хмельницької області
Хмельницького обласного центру зайнятості
Хмельницького міського центру зайнятості

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
першого Всеукраїнського
науково-практичного круглого столу

ПРАКТИКА ЯК ОСНОВОПОЛОЖНА СКЛАДОВА
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ
“ЕКОНОМІКА ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО”:
ДІАЛОГ ІЗ РОБОТОДАВЦЯМИ

3 грудня 2009 року

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
КООПЕРАТИВНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
ІНСТИТУТ

за участю та підтримкою

Центральної спілки споживчих товариств України
Хмельницької обласної державної адміністрації
Управління освіти і науки Хмельницької облдержадміністрації
Хмельницької обласної спілки споживчих товариств
Об'єднання роботодавців Хмельницької області
Союзу промисловців і підприємців Хмельницької області
Хмельницького обласного центру зайнятості
Хмельницького міського центру зайнятості

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**І Всеукраїнського науково-практичного
круглого столу**

**ПРАКТИКА ЯК ОСНОВОПОЛОЖНА СКЛАДОВА
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ
“ЕКОНОМІКА ТА ПІДПРИЄМНИЦТВО”:
ДІАЛОГ ІЗ РОБОТОДАВЦЯМИ**

3 грудня 2009 року

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту,
протокол № 3 від 26.11.2009

Програмний комітет:

Коваль Л.М. – в.о. ректора Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту, голова Програмного комітету;
Войнаш Л.Г. – заст. начальника Управління кадрової політики кооперативної освіти і науки – директор НМЦ Укоопосвіти;
Кабачинський М.І. – д-р іст. наук, проф., проректор з наук. роботи;
Кулик В.М. – канд. техн. наук, доц., перший проректор;
Стадницький Ю.І. – д-р екон. наук, проф., проректор з навч.-метод. роботи;
Катеринчук І.С. – д-р техн. наук, проф., зав. кафедри природничо-наукової та фундаментальної підготовки;
Церклевич В.С. – кер. від. наук. роботи
(Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут)

Практика як основоположна складова підготовки фахівців галузі знань “Економіка та підприємництво”: діалог із роботодавцями : тези доп. І Всеукраїнського наук.-практ. круглого столу. – Хмельницький : ХКТЕІ, 2009. – 197 с.

Відображено широке коло нагальних питань, пов’язаних із проблемами формування професійної компетентності фахівців економічних спеціальностей; досвід різних ВНЗ щодо побудови оптимального алгоритму практичної підготовки студентів; організаційно-методичне забезпечення проходження практики; точки зору роботодавців щодо проблеми якості підготовки фахівців у контексті вимог ринку праці України.

Розрахований на науковців, наукових та педагогічних працівників, роботодавців, усіх, хто причетний до проблеми планування, забезпечення, організації та керівництва практикою майбутніх фахівців.

УДК 378.147.88: 331.5

© ХКТЕІ, автори статей, 2009

Розділ І
Формування професійної компетентності фахівців
галузі знань “Економіка та підприємництво”
як пріоритетне завдання практичної підготовки

Жолобок Н.В.

Якість практичної складової фахової підготовки у ВНЗ як умова конкурентоспроможності випускника на ринку праці 11

Коваль Л.М.

Формування ефективного механізму удосконалення практичної підготовки кадрів для галузі торгівлі..... 13

Катеринчук І.С., Кулик В.М.

Інтелектуальна автоматизована система контролю знань студентів як чинник підвищення компетентності фахівця..... 18

Качмарик Я.Д.

Систематизація комплексної оцінки поточних знань студентів25

Гурман О.М.

Формування моральної культури студентів та індивідуалізація процесу фахового розвитку як складові стратегії освітньо-виховної діяльності Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту28

Церклевич В.С.

Категорія компетентності у контексті підготовки сучасного фахівця: теоретичний аспект32

Цвек О.В.

Роль і місце виробничої практики у формуванні професійної компетентності майбутнього бухгалтера.....36

Чорний А.А.

Функціонування ВНЗ в умовах соціально-орієнтованої ринкової економіки38

Лупак Р.Л.

Стратегічні завдання адаптації вищої освіти України у Європейську систему освітньої кооперації.....43

Лопатовська О.В. Теоретичні засади формування професійної мобільності майбутніх фахівців галузі знань “Економіка та підприємництво”	46
Фертюк С.В. Сучасна система ділової комунікації – фактор підготовки майбутніх фахівців галузі знань “Економіка та підприємництво”	49
Піхняк Т.А. Формування професійної компетентності майбутнього фахівця як основне завдання практичної підготовки у ВНЗ.....	52
Лопатовська О.О., Комарницький Б.М. Формування професійної компетентності майбутнього фахівця з бухгалтерського обліку	55
Бернада В.Ф. Формування професійної компетентності в процесі проходження навчальної практики студентами спеціальності “Бухгалтерський облік”	58
Попович А.І. Практична складова підготовки фахівців економічного профілю: теоретичний аспект	61
Кашперська О.В. Формування професійної компетентності у процесі проходження навчальної практики студентами спеціальності “Фінанси”	64
Моцпан Л.А. Практичне навчання – запорука розвитку професійної компетентності фахівця.....	67
Токарчук О.М. Роль практики у формуванні професійної компетентності фахівців спеціальності “Товарознавство та комерційна діяльність”	69
Нагорічна О.С. Навчальна практика як основоположна складова формування професійної компетентності працівника митної служби.....	71
Жук О.С. Формування конфліктологічної культури фахівців сфери обслуговування в контексті вимог ринку праці України.....	74

Муравський С.А. Практична підготовка майбутніх фахівців галузі знань “Економіка і підприємництво” як умова підвищення їхньої компетентності”	77
Ісаєва М.С. Формування професійної компетентності фахівців галузі знань “Економіка та підприємництво” як пріоритетне завдання викладацької діяльності.....	80
Пірог В.В. Професійно-математична компетентність як компонент фахової підготовки молодших спеціалістів галузі знань “Економіка та підприємництво”	82
Бородій І.Б. Роль мовно-комунікативної компетентності у формуванні майбутнього фахівця	87
Делик І.С. Розвиток комунікативної компетенції у студентів на уроках іноземної мови – передумова досягнення успіху у майбутній професії	89
Петрушенко О.О. Новітні інформаційні технології як засіб оптимізації процесу вивчення англійської мови у вищій школі	94
Франків Н.І. Роль тренінгових технологій в активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів	97
Горун М.В. Використання новітніх технологій навчання у навчальному процесі Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту	99
Тихоліз Л.С. Економічна теорія у системі економічних знань: сучасний етап.....	101
Розділ II	
Досвід ВНЗ із побудови оптимального алгоритму практичної підготовки студентів. Організаційно-методичне забезпечення проходження практики	
Кабачинський М.І. Практична складова фахової підготовки студентства у сучасному ВНЗ: вимоги до якості.....	107

Копчинська С.Т. Організація практичної підготовки в умовах віртуального підприємства – головний чинник забезпечення підготовки конкурентоспроможних фахівців	109
Кирилюк Н.Г. Технологія досягнення професійного успіху	111
Кривошеєва К.В. Альтернативні програми практичної підготовки фахівців	114
Лопашук І.А. Інноваційні технології професійного навчання під час проведення практики: форми та способи використання.....	116
Бурлюк М.М. Проблемні питання теоретичної і практичної готовності студентів економічних спеціальностей до виробничої практики	120
Громик О.М. Роль практичного навчання у підготовці молодших спеціалістів зі спеціальності “Економіка підприємства”	126
Бурдаш М.В. Навчальна практика студентів економічних спеціальностей як мотиваційна складова успішного навчання	128
Бойчук В.А., Проскурович О.В. Проблеми професійної підготовки фахівців економічного спрямування.....	130
Атаманюк Ю.Ф. Напрями удосконалення практичної підготовки фахівців галузі знань “Економіка та підприємництво”	133
Булат Г.В. Проблеми відповідності процесу підготовки фахівців з обліку до вимог практичної діяльності.....	135
Подоконна О.М. Напрями удосконалення практичної підготовки фахівців спеціальності “Бухгалтерський облік”	137
Серпокрилова З.О. Практична підготовка студентів спеціальностей “Бухгалтерський облік” та “Фінанси і кредит” як базова засада формування професійної компетентності.....	140

Щуцька Л.П., Васильєва С.А. Удосконалення шляхів ефективного проходження технологічної практики майбутніми фахівцями галузі знань “Економіка та підприємництво”	145
Ковальчук С.В. Маркетингові підходи до підготовки фахівців галузі знань “Економіка та підприємництво”	149
Забурмеха Є.М. Використання маркетингового інструментарію у діяльності ВНЗ.....	151
Миропольська О.В. Особливості проведення практичних занять в системі професійної підготовки посадових осіб митних органів	154
Брітченко І.Г. Використання тренінгових навчальних банків як складова практичної підготовки фахівців спеціалізації “Банківська справа”	157
Труш І.І. Заходи щодо удосконалення практичної підготовки сучасного товарознавця	159
Салюк Р.І. Використання локальних мереж для підвищення рівня практичної підготовки студентів економічного напрямку	162
Доматєвич І.В. Використання засобів дистанційного навчання для моделювання ситуацій практичної діяльності.....	165
Розділ III	
Вимоги ринку праці та роботодавців до якості підготовки фахівців галузі знань “Економіка та підприємництво”	
Коліщак В.М. Проблема професійної підготовки фахівців у сучасних ринкових умовах	171
Лундишева Т.О. Проходження практики студентами напряму підготовки “Фінанси та кредит” у банківських установах.....	172

джуваному багажі» ефективно використовувався відео матеріал (порядок завантаження контейнера, накладення митного забезпечення, оформлення документів).

Підготовка практичних занять вимагає комплектування банку проблемних службових ситуацій взаємодії керівника з підлеглими. Усі проблемні ситуації повинні відображати реальні ситуації службової діяльності.

Використання при проведенні практичних занять дидактичного матеріалу та навчальних посібників забезпечує самореалізацію особистості слухачів, цілеспрямовано працює на їх розвиток, оптимізуючи розвиваючу взаємодію всіх учасників навчально-виховного процесу.

Підводячи підсумки, необхідно зазначити, що здійснювана робота щодо систематизації дидактичного матеріалу та навчальних посібників по напрямках та тематиці, а також запровадження їх у процесі професійного навчання працівників митних органів в умовах службової діяльності при проведенні практичних занять є дуже важливим у сучасних умовах.

Література

1. Наказ ДМСУ від 07.07.03 № 439 «Про затвердження Положення Про систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації особового складу».
2. Наказ ДМСУ від 04.12.08. № 1364 «Про реформування системи підвищення кваліфікації працівників митних органів, спеціалізованих митних установ».
3. Олексієнко Б. М. Викладач військової академії. – Хмельницький: Видавництво Академії ПВУ, 1997. – 84 с.
4. Суслін Е. В. Особливості професійно-практичної підготовки офіцерів-прикордонників: вербально-комунікативний аспект // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки: Зб. наук. пр. – К. – 2004. – Вип. 30. – С. 405–409.

ВИКОРИСТАННЯ ТРЕНІНГОВИХ НАВЧАЛЬНИХ БАНКІВ ЯК СКЛАДОВА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ “БАНКІВСЬКА СПРАВА”

Брігченко Ігор Геннадійович,

*д-р екон. наук, проф., зав. кафедри грошового обігу і кредиту
Полтавського університету споживчої кооперації України*

У сучасних умовах загострення конкуренції на ринку освітніх послуг та погіршення демографічної ситуації в Україні актуальними є шляхи подальшого підвищення ефективності практики як основоположної складової підготовки фахівців в галузі знань “економіка та підприємництво”.

Практична підготовка фахівців за спеціалізацією банківська справа має певну специфіку, котра полягає у тому що з одного боку – посилення конкуренції на ринку освітніх послуг збігається у часі зі світовою фінансовою та банківською кризою, що в свою чергу приводить до підвищення вимог до рівня практичної підготовки випускників вітчизняних університетів з боку банківських установ, як роботодавців, а з іншого боку – зазначені процеси збігаються у часі з реформуванням вищої освіти в Україні відповідно до вимог Болонської декларації та європейських освітніх стандартів.

Спостерігається тенденція при якій банківські установи підвищуючи вимоги до молодих спеціалістів як роботодавці не налаштовані на активну співпрацю з ВНЗ з практичної підготовки студентів. Це обумовлено специфікою банківської діяльності та ст. 60 (банківська таємниця) Закону України “Про банки та банківську діяльність”. Вона пов’язана також з певними аспектами комерційної таємниці та конфіденційною інформацією про клієнта. Крім того банківські установи, особливо потужні конкурентоспроможні банки, зазвичай намагаються максимально дотримуватись діючого законодавства, в тому числі трудового. Це призводить до того, що виникає потреба додаткової оплати за навчальну роботу з керування практикою працівника банку. Це створює додаткові незручності для ВНЗ, котрий вимушений або спрямовувати студентів у менш конкурентний банк, котрий погодиться взяти студентів безкоштовно (як правило і якість такої

практики невисока), або підвищувати вартість навчання для формування джерел по оплаті керівництва практикою.

Співпраця ВНЗ з банком як майбутнім роботодавцем може бути побудована за допомогою використання спеціалізованих програм, котрі дозволяють в приміщенні університету сформувати віртуальний тренінг «Навчальний банк». Для максимального наближення умов проходження практики до реальних умов роботи в комерційному банку провідні банки можуть наповнювати змістовні частини таких віртуальних програм асортиментом банківських продуктів, які використовуються в даному банку. Це дозволяє з одного боку наблизити фаховий рівень майбутніх фахівців до вимог певного банку-роботодавця, а з іншого – не витратити час працівників банку на практичну підготовку кадрів при максимальному дотриманні банківської, комерційної та будь-якої іншої таємниці.

Розповсюдженням є випадок, коли база практичної підготовки студентів розглядається вищим навчальним закладом як джерело збору даних для написання дипломної роботи (переддипломна практика) при підготовці фахівців галузі знань «Економіка та підприємництво». При підготовці фахівців за спеціалізацією «банківська справа» для збору даних про діяльність підприємства доцільно використовувати офіційні сайти комерційних банків в мережі Інтернет, сайт Асоціації українських банків, Національного банку України та інші. На відміну від багатьох підприємств, котрі не завжди мають власні сайти в мережі Інтернет, комерційні банки мають достатньо інформативні сайти з інформацією про фінансовий стан банку, його організаційну структуру, асортимент банківських продуктів, ціни, та ін. Крім того сайти переважної більшості комерційних банків регулярно оновлюють інформацію та мають доступними звітні данні за кілька останніх років у динаміці. Перевагами такої роботи студентів по збору інформації для написання дипломної роботи є наступні:

1. Можливість вибору того комерційного банку маркетингова стратегія чи фінансовий стан якого максимально відповідають темі дипломної роботи та уподобанням студента (можливість вибору).

2. Зручність доступу до інформації та її запозичення, котра полягає у тому, що сайти банків доступні практично цілодобово

без святкових днів та вихідних, а для перенесення табличних даних у роботи їх достатньо скопіювати. Як правило значна кількість даних про діяльність комерційного банку вже систематизовано на сайті.

3. Можливість легкої перевірки викладачем достовірності даних, використаних при написанні дипломної роботи.

4. Максимальне наближення пропозицій та рекомендацій дипломної роботи до реальної діяльності комерційного банку, та можливість для студента ще на етапі підготовки дипломної роботи показати майбутньому роботодавцю рівень своїх компетенцій та професіоналізму.

В умовах подальшої інтеграції України до європейського освітнього простору важливим є також те, що серед науковців, викладачів та в суспільстві йде гостра дискусія про можливу відмову від освітнього рівня «спеціаліст» та підготовку фахівців з вищою освітою виключно за рівнем «бакалавр» та «магістр». Незважаючи на діаметрально різні точки зору з цього питання, для підготовки фахівців за спеціалізацією «банківська справа» доцільним є здійснення такого переходу. Це пов'язано з тим, що банківська система України є дуже інтегрованою в світову та європейську економіку. Все більше вітчизняних науковців висловлюються за впровадження в Україні єдиної європейської валюти в грошовий обіг, як національної. Все це обумовлює необхідність подальшої максимальної адаптації української вищої освіти до європейських вимог.

ЗАХОДИ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ТОВАРОЗНАВЦЯ

Труш Іванна Іванівна,

викл. циклової комісії організації і технології торговельних процесів

Хмельницького кооперативного коледжу

Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту

Підготовка висококваліфікованих фахівців, що володіють необхідними знаннями, уміннями, навичками, компетенці-

Наукове видання

Практика як основоположна складова
підготовки фахівців галузі знань
"Економіка та підприємництво":
діалог із роботодавцями

Тези доповідей першого Всеукраїнського
науково-практичного круглого столу

Відповідальний за випуск: В.С. Яремчук

Художнє оформлення обкладинки: О.С. Ванчурова

Комп'ютерна верстка: В.П. Романюк

Підписано до друку 1.12.2009

Формат 30×42/2. Папір офс. Гарн. Times New Roman

Друк різнографією. Ум. друк. арк. – 11,55. Обл.-вид. арк. – 9,25

Тираж 100. Зам. № 397/09

Віддруковано в редакційно-видавничому центрі ХНУ
29016, м. Хмельницький, вул. Інститутська, 7/1